

Пресреліз

85% – за право критикувати владу, 44% – за активну державу в економіці: дослідження цінностей українців

9 вересня у Києві Міжнародний Інститут Свободи (ILI) презентував результати всеукраїнського соціологічного дослідження «Цінності свободи в Україні». 85% опитаних підтримали право безстрашно критикувати владу, 52% насамперед визначили себе як вільну особистість, яка сама відповідає за своє життя, водночас 44% виступили за розширену роль держави в економіці та соціальній сфері.

Результати дослідження показали, що високий запит українців на особисту та політичну свободу поєднувався з доволі різними уявленнями про те, якою має бути роль держави.

Так, 52% респондентів визначили себе передусім як вільну особистість, яка має власні цінності та сама відповідає за своє життя. Для 31% головною була самоідентифікація як громадянина України. При цьому лише 13% віднесли себе до прихильників ліберальних або лібертаріанських поглядів, тоді як 46,5% тяжіли до ідеологій, які передбачають активнішу роль держави.

Війна також стала одним із ключових чинників зміни світогляду: 48% опитаних зазначили, що змінили або сформуvalи свої ідеологічно-політичні переконання під впливом війни та її наслідків.

85% відстоювали право безстрашно критикувати владу

Найвиразніше запит на свободу проявився у ставленні до свободи слова. 85% респондентів підтримали право безстрашно критикувати владу, а 67% – гарантії свободи вираження поглядів навіть тоді, коли йдеться про неприйнятні чи образливі думки.

Майже половина опитаних – 49% – виступили проти цензури в інтернеті навіть в умовах війни, а 57% – проти покарання державою за висловлювання чи думки, якщо вони не несуть прямої фізичної загрози.

Ще один показовий результат стосувався співвідношення інтересів

більшості та прав окремої людини: 68% опитаних виступили проти диктату більшості щодо цінностей меншості.

Таким чином, дослідження зафіксувало високий суспільний запит на свободу слова та обмеження втручання держави у сферу особистих переконань і висловлювань.

В економіці суспільство розділилося

Водночас у ставленні до економічної ролі держави суспільство виявилось значно більш поляризованим. 44% респондентів підтримали розширену роль держави в економіці та наданні соціальних послуг, із них 29% зайняли найбільш виражену позицію на користь активного державного регулювання.

При цьому дослідження зафіксувало показовий парадокс: 44% українців заявили, що у забезпеченні власного добробуту покладаються передусім на власні сили, а 43,5% очікували від держави невтручання в їхні ризики.

Отже, високий запит на особисту свободу та відповідальність за власне життя не завжди означав підтримку мінімальної ролі держави. Результати засвідчили відсутність єдиного суспільного консенсусу щодо меж державного втручання та майбутнього соціально-економічного устрою країни.

Дослідження охопило також ставлення українців до приватної власності та підприємництва, податків, виборів, військової служби, освіти, медицини, пенсійного забезпечення, індивідуальної відповідальності та суспільної солідарності.

Результати дослідження представили **Ярослав Романчук**, президент Міжнародного Інституту Свободи (ILI), економіст, автор досліджень та книг з питань економічної свободи, реформ і розвитку України, та **Михайло Камчатний**, директор Міжнародного Інституту Свободи (ILI), експерт-консультант із політичних, виборчих та інформаційних технологій.

Соціологічне опитування провела New Image and Marketing Group у липні 2026 року на замовлення Міжнародного Інституту Свободи (ILI).

Повний звіт дослідження у форматі PDF доступний на сайті [Міжнародного Інституту Свободи](#).

Контакт:

Ірина Петрушенко
Комунікаційний менеджер ILI
097-93-88772
ili@ililibraryinstitute.org

